

країни, а тим самим Україні не вогли їх відкидати тому, що вони походять від Польки, — подастись короткий зміст історіософічної частини статті, збуваючи ядро проблеми кількома словами:

«Після освітлення гайдамацтва, яким робаче аналізом давних часів у теперішніх рухах українських ватаг на скарбних окраїнах. Вікни підстави, який може бути кінець цієї нової гайдамацтва?»

Обійшовшись так по дилатантськи з невичайно важким і глибоким явищем, «Уніа» доходить до нежданних, хоч стереотипних висновків:

«З введення можемо заключити, що малопольські (Рі) України починають повільно заставляти над «спонимачними відносинами на окраїнах. Є це значимий зворот в дотеперішній тактиці Української зброї проти польської держави — перші ластівки зрозумілої нової політичної еретики. Поміжованість з одного боку, а прихильність з другого можуть багато зробити на тому полі».

Поміжованість кінець висновки, бо вони в поставленій площині не налягають до поважного розгляду. Значимі тільки, що ми віддалися встановлюємося над ненормальними відносинами на українсько-білоруській національній території. На жаль, не можемо того сказати про противну сторону.

Вкінці ще одна замітка. Серед деякої частини українського громадянства погляди польської преси, навіть найбільше нікчемної, є трактовані невичайно серйозно. Коли нпр. жакнебуль польська газета похвалить когось в Україні, то це вже для деякого з українців доказ, що даний громадянин є «непевний». Колиж — завапики — на кого накинеться польська преса, то це атентат на український патріотизм даного громадянина. Теж саме торкається і освітлення українських справ в польській пресі. Є це дуже нездорове явище в нашому громадянстві. Нам слід безумовно внеманишуватися від рвквалових впливів польської преси, головню в українських справах. Наведені голоси двох польських органів: денунціаторський «Газети Львова-ої» та угодовий варшавський «Уніа» найкраще свідчать, як можна освітлювати одну і ту саму подію. І це заставило нас звернути увагу на ті голоси.

Чи Ви вже в членом Кооперативи «Рідна Школа»? Як ні, то впишіться негайно! Один уділ (пай) 6 зол., число уділів необмежене. Впискоє 30 грош. Заява приступлення можна одержати в кондому Муруку У. П. Т. — Пишіть і посилайте гроші на адресу: Дирекція Кооператив «Рідна Школа» Львів, Ринок, ч. 10. П. лон.

Д-р Марко Кордуба.

Українезна історія нової Європи.

Ровідки з всесвітньої історії в нашій науковій літературі належать покищо до великих рідкостей. На це складається чимало причин. Перша і головна, що з природи річей кожний бажав спершу обробити своє поле, а вже відтак йде помагати сусідам; а в царині української історії ще багато поля незораного і без нас самих ніхто його як слід не зоре. Відтак всі головніші та інтересніші питання всесвітньої історії вже так розроблені і в різних областях освітлені, мають уже таку багату літературу на різних західно-європейських мовах, що дуже тяжко сказати тут що нового; остало більше спеціальні та локальні справи, котрі мають мало притягальної сили для чужинця. Вікни утруднений доступ до архівних джерел, за котрими приходиться робити пошукування по чужих краях, та і навіть поістаті брак необхідного знання чужих мов серед наших істориків. Зрештою і багаті від нашої наукової літератури, як от чеська або польська, також не можуть величаться надто великими успіхами в царині всесвітньої історії, ані щодо якості, ані навіть

Голод.

Бюлетень Краєвого Комітету Допомоги Голодному Селу.

Ч. 3. Київ, 1925 р.

Організаційний вух.

В селі Рошаниці, повіт Рудки, зорганізувався Місцевий Комітет Допомоги Голодному Селу під провозом о. С. Курчакського. Встановлено, що в громаді голодує вже 14 родин. Найбільше заможні господарі не мають хліба. На 150 родин в громаді половина живе кредитно. Комітет ухвалив купити на кредит 75 кг. мукки і роздати її по 5 кг. 14 голодуючим родинам. Там з повисших ролик, які не мають кошов, при зборі молока в місцевій молочарні мають вичапати по дві літри молока; селяне охоче погоджуються дати мірку. На скарт мали перевести в селі збірку бубликів.

В м. Скодін відбулися збори в цілх організації Повитового Комітету.

В м. Винниках 15. квітня завався Місцевий Комітет Допомоги Голодному Селу під головуванням Михайлом Писюварем.

Становище в судовому звіті Рудки.

На підставі даних старостів в окремих селах голодує од 1/4 до 1/2 частини селян, нерівно можна рахувати, що голодує 1/4 частини людності. З позначених по доповіді на засід зберулося 10.700 душ.

Становище в окремих родинах може нахарактеризувати обставинами становища двох селянських родин в селі Михалевках. Родина Петра Боніковського, грунту 4 морги, родина з 9 душ, один син сліпий. Власного хліба і бульби нема; має 5 габ. пшениці, позичили на Великдень на мірботок на жиння 1/4 корка бульби, даних священником.

Родина Михайла Лисака складається з 6 душ, 1 морга грунту, 3 зарпів у господарстві було на Великдень 3 гарш ячменю, 3 жиди і 1 четвертина бульби, дрібної як орлик. Господини лежать на постелі біля як стіни, чомусь не має сил. Вигляд у всіх людей з цих двох родин виснажений наголоданим.

Багато селян за браку насіння повдвали свої поля на спіль селянці і Жидам. Дуже багато брало збіжжя у купців за заплатою в осени за овес по 44 і 48 зол.

Заробітки місцевих нема майже жадних: в дворах на поденному платять дітятам по 60 гр., хлопцям 80 гр. і 1 зол., але потреба в робітниках мінімальна. Діоси в цім році попорядили лише половину служб, не мають чим харчувати. Винадять в невеликому числі до Франції на сезонні роботи: дехто з тих, що виїхав, вернувся, бо не міг найти роботи.

Повитоний староста звиняв, що становище в повіті важке, замовля у Радзіві 30 вагонів збіжжя, але їх не одержало. Обіцяв, що будуть видані гроші на дорічні роботи в повіті; тимчасом їх нема.

В Яворішчині.

Свяне село Семерівка, пов. Яворіє, пишуть: «Наше село в наслідок страшного граду 18. червня 1924 р. цілковито знищене, з земних плодів не зістало нічого, кімкляють будинки перевернено, майже половина дерев як озовчик так і інших повалило. В декотрих селях засталося хоч бараболо і депо з крики, а у нас не засталося буквально нічого. Хліба, що

для худоби дещо наші зберали, та й то тепер від тої паші з Макулом і болотом худобина ледки ноги колочить. Чим ми живемо? От покищо була худоба, один пропав телятко, другий безрого, третій дещо з ковей. Підвище декотрик з почини затігнута в Р. В. К. і так до скарт Радзівих око тако ризувалося. Починавши від Радзіві велика більшість наших селян не має куска хліба і одної бараболо. Продали вже нема що; люде несуть до міста все річ, як одж, полотно і обуву і продають за батни, щоб купити кусок хліба або жуй засипки для дітей. Заробітки нема. Люде з нашого села позозхотились по краю шукати роботи, та на жаль вертають голодні, обдурті та в опухлими ногами доми. Матері покидають своїх грунних дітей, наймаються жидіськими мажками, щоб заробити на кусок хліба для родин. Жеробити влади не попускають в поміч підійти. Ось і весня. Сіяти нема чим. Озимину по часті обсеко, що до жини, то у люде нема ні одного зерна свого власного. Хто хоче посіяти трохи пшас, продає послідку козову і то не багато купить. А де бараболо? А чим жити до жини? Стах і розпука огортає нас селян; що далі буде. Поміч негайно потрібна і то не словами в ділах, поки ще час.

Приклади до наслідкування.

Кооператива «Самопоміч» в Озірві складала для голодного села жертву 100 кг. жита.

Як переведено шкільний публісцит?

1. Доходження винятності українських деклараций.

Українське населення спочинило свій обовязок і в подписаному законом регіоні внесло деклараций з домаганнями української мови навчання в школі. Шкільна влада, себто шкільний інспектор, до якого внесено деклараций, має обовязок перевести ствердження важності поодиноких деклараций. З усіх акуктин краю доходить нас місто про надужиття шкільних інспекторів і тому наважимо не від речі справу ствердження важності деклараций тоїчеськи висистити.

На основі п. 8. виконавчого розпорядку з дня 7. січня 1925 р. шкільний інспектор досиджує:

1) Чи громада («міка»), в якій лежить школа, має згідно з висланим останнього загального перепису населення 25 проц. населення української народності. Цю обставину може ствердити без співучасті заінтересованих сторін лише на основі урядових матеріалів загального перепису з весня 1921 р.

2) Чи підписаний на деклараций разом з включеними в ній дітьми мешкає в межах даної шкільної округи. Цю розвідку інспектора мають на меті унеможливити деклараций внески батьками дітей, що ходять до иншої школи, як та, в якій має бути записана викладача мова. Ці дохдження має переводити інспектор або сам особисто або при допомозі старостів чи громадського (міснотного) уряду. Щоби по обставини устінити неспотрібно зомис пересукувати ті особи, що внесли деклараций, бо громадський уряд займаний анає всіх громадян, що мешкають в даній громаді і мешкаючи другої громади навіть не був би удостоювати власнотурист

Вже появилася книжка п. а.

ШЕВЧЕНКО й княжна РЕПІНА М. ВОЗНЯКА.

Ціна за примірник . . . 130 зол. з поштовою пересилкою 170 зол.

Набувати можна в Адміністрації «Ціло» за готівку, пошлятною, або за попереднім надісланим грошем. Для книгарей виключний опуст.

підпису. Провислухання заінтересованої сторони було би потрібне, коли би спела зазначення була спірною між громадським урядом та стороною.

3) Чи клязів в деклараций діти живуть і чи вони будуть з лнем 1. березня п. а. в шкільному віці. Цю обставину може ствердити інспектор на основі виказу дітей в шкільному віці, який пересилають річ-рочно народничий уряд шкільний злад. Деякі шкільні інспектори жадають від українських батьків предлодження метона уроджених дітей і грозять унеможливити деклараций, коли це не станеться. Така поведінка є протизаконна, має на меті шиканування населення і паражування його на неспотрібні грошеві видатки.

4) Чи вступаючий як опіку дитина має до того право. Батько, або — як щоби він не живе — мати дитини є уповноважений законом заступати дитину і того свого права не потребують доказувати. Натомість опіку має на жадання влади, що переводить дохдження, доказати опіку чому грамотною або в инший спосіб, — з ним є опікуном дитини.

Це все, що говорить закон про дохдження в справі деклараций, які має перевести шкільний інспектор. На жаль шкільні інспектори не піддержують цих постанов і переводять розвідки незгідні з духом закону, а саме:

1) Деякі інспектори виключають всіх батьків, що підписали шкільні деклараций, щоби вони особисто явилися у нього у місці його осідку або в иншій місці поза громадою і грозять унеможливити деклараций, коли це не станеться. Вони виключають від селян, щоби вони відбували догрі подорожі до міста, настоювали в бюрах інспектора, витрачали гроші на коптя дороги і марнували дорогий час респічних робіт в полі. Така поведінка є незгідна з духом закону і належить змачиним шикануванням українського населення.

2) Деякі інспектори або в їх заступництві учителі, громадські уряди і органи державної поліції переводять дохдження в цей спосіб, що при переслухання території у українських громадах і наважались спонукати їх до відхилення своїх підписів на українських декларациях. Трапляється і таке, що при урядовому переслухання дається інтересування до підпису деклараций з домаганнями про шкільну мову навчання в школі. При тому лякається селян, що вони будуть змушені будувати нову школу, або що їх поставлять заперств проти польської держави. Наклопняння громади до відхилення підписів їх тероризування їх є негідний протизаконне, але є й каритичним надужиттям урядової влади.

Інспектор при переслуханням закону у

щодо кількості праць. Ще менше як поодиноких студій маємо загальніших оглядів, хоч би у виді більше або менше оригінальних підручників. Властиво дог ми мали лише два: акад. Грушевського «Всесвітня історія» в короткім огляді, що виїшла в Київі 1917 р. в 6 частинна та відразу стала бібліографічною рідкістю, і М. О. Ковалевського «Історія Греції та Риму», в Празі 1920 р. Тепер появилася третій: Ол. Шульгина «Нариси з нової історії Європи», (Прага 1925, накладом Українського громадського видавничого фонду 219 ст. 8.) Значить, це небуденна поява, яку годиться привітати.

Ол. Шульгин відомий нашому громадянству більше зі своєї політичної, як наукової діяльності, як міністр закордонних справ при Центральній Раді, відтак як член та голова різних закордонних місій. Всеж таки ця політична діяльність була у нього лише епізодом; він іде як молодий студент на петроградському університеті готувався до наукової роботи під впливом у кою проф. Карсєва і поселився на еміграції в Празі, став викладачем всесвітню історію на тамошнім українським університеті. Отже має і фахову підставу і моральний обовязок абагачувати нашу наукову літературу студіями з царини всесвітньої історії.

Свої «Нариси» автор признає для ширших кол освіченої верстви нашої суспільності, для учеників вищих клас середньої школи та вікни для студентів університету; думаємо, що для цих останніх «Нариси» задля свого загального характеру та невеликого обсягу могли би годитися лише як конспект або гереїтіюм. Автор йде слідом істориків, котрі зірвали з традиційним значаєм починаючи історію нових часів від відкриття Америки або виступу Лютера; він сягає дальше назад, до Х—ХІ в., до початків повстання національних держав, і доходить до початків ХVІ в., менш-більш до доби раціоналізму. В першу чергу розглядає загально світові прояви, як феодализм, економічне та політичне життя міст в ХІІ—ХV в., гуманізм та ренесанс, боротьбу з ісламом, великі геогр. відкриття, реформацію та проти-реформацію (ст. 1—99); другу частину книжки присвячує змалюванню початків та розвитку європейських держав (ст. 100—195); на закінчення дає огляд міжнародних відносин у ХVІІІ—ІХ в. (ст. 196—215).

В підручниках цього рода признаємо за істориком повне право іза безлічі фактів вибрати саме ті, котрі він сам вважає за найважливіші для зясування доби, за найбільш характеристичні риси для змалювання наміченого образу, за найбільше спроможні викликати у чи-

тата бажане зрозуміння подій. Робити авторові докоря, чому згадує про одні та промовчує инші факти, це дуже дешевий спосіб полеміки; про це можна би спорити і з самим Ранке або Лямпрехтом та Едв. Маєром. Тому ми не підімо на цю витоптану критиками дорогу й обмежимося до оцінки самих поданих автором образів як цілості. Та саме з цієї точки погляду нас не вдоволяє нпр. розділ про боротьбу з ісламом. Автор, йдучи слідом західних істориків, описує війни Візантії, підвизних Савані і Габсбургів з найдикиями, а гігантичним змаганням українських козаків присвячує лиш кілька рядків (ст. 48), не вказуючи на важні засліди козацької диаварі для західної Європи, хоча ця диавара не раз була спричинена обостороженням порозумінням та уювами, не підчеркуючи хоч-би того, що походило Сагайдачного нал Чорне море та його побіда під Хотиним спинали Турків амішатися у велику 30-літню війну. Через це роля, яку в світовій боротьбі з ісламом відіграли наші предки, значить один плазничий бік політично-культурної місії України загально-світового значіння, не дістала того освітлення, тієї оцінки, яку ми мали право найти саме в українським підручнику всесвітньої історії.

(Продовження буде)

якою чинить і не сміє бути агітатором посяг Провінційного.
Найважливіше шкідливим інспекторів і їх частину сміє також залучати і робити з них такий який ужиток як з падаючих в часі шкідливого племіння.
Українська наслідна мистецтво і театр, в часі т. зв. дозволень, стоять твердо на сторожі своїх прав і не сміє дати себе завоювати шкідливими, погрозами й агітацією шкідливих інспекторів і владних їх помічників.

Винага громад, які внесли шкідливі депозити в доміганням української мови навчання.

Повіт Снятин.
Готовий 19 дек. за 25 дит., 2) Ковалюк 47 дек. за 68 дит., 3) Луби 33 дек. за 49 дит., 4) Соколяк 168 дек. за 218 дит., 5) Вовчий 36 дек. за 45 дит., 6) Шейтала 42 дек. за 49 дит., 7) Мошнік 42 дек. за 46 дит., 8) Ковалів 48 дек. за 63 дит., 9) Ількович 37 дек. за 47 дит., 10) Гоголь 34 дек. за 72 дит., 11) Поддипир 64 дек. за 81 дит., 12) Авдирівка 36 дек. за 43 дит., 13) Степанів 90 дек. за 108 дит., 14) Шаранів 43 дек. за 49 дит., 15) Волинська 40 дек. за 64 дит., 16) Бобитин 71 дек. за 84 дит., 17) Маджарин 32 дек. за 38 дит., 18) Котиків 38 дек. за 53 дит., 19) Ястремів 162 дек. за 231 дит., 20) Бозатин 103 дек. за 146 дит., 21) Угрюнів 54 дек. за 65 дит., 22) Савчиків 41 дек. за 57 дит., 23) Попатів 47 дек. за 59 дит., 24) Пенесів 52 дек. за 74 дит., 25) Радзівилів 68 дек. за 90 дит., 26) Потурів 72 дек. за 87 дит., 27) Вілька потурівська 37 дек. за 41 дит., 28) Новий Діч 50 дек. за 73 дит., 29) Теліш 52 дек. за 67 дит., 30) Гордішів 65 дек. за 82 дит., 31) Горбів 75 дек. за 107 дит., 32) Вовків 93 дек. за 122 дит., 33) Винош 48 дек. за 75 дит., 34) Зашівків 62 дек. за 76 дит., 35) Зубків 61 дек. за 92 дит., 36) Константинопіль 32 дек. за 53 дит., 37) Горожанів 13 дек. за 25 дит., 38) Добочів 64 дек. за 75 дит., 39) Бекладів 17 дек. за 26 дит., 40) Пархач 88 дек. за 130 дит., 41) Тартаків і Тартаківський 94 дек. за 127 дит., 42) Сантаїв 42 дек. за 62 дит., 43) Спась 70 дек. за 94 дит., 44) Перетиків 56 дек. за 74 дит., 45) Скоморохів 44 дек. за 61 дит., 46) Сілівський 56 дек. за 82 дит., 47) Опільський 51 дек. за 61 дит., 48) Умалков 59 дек. за 72 дит., 49) Барків перетиків 44 дек. за 66 дит., 50) Войславків 76 дек. за 98 дит., 51) Корнів 59 дек. за 88 дит., 52) Хоробрів 58 дек. за 61 дит., 53) Тишків 47 дек. за 71 дит., 54) Розахалів 57 дек. за 78 дит., 55) Рокитнів 19 дек. за 28 дит., 56) Старгород 42 дек. за 60 дит., 57) Тудоркович 51 дек. за 65 дит., 58) Нивочків 40 дек. за 42 дит., 59) Мисичів 33 дек. за 38 дит., 60) Косарів 16 дек. за 19 дит., 61) Клясів 42 дек. за 53 дит., 62) Торків 48 дек. за 56 дит., 63) Лучків 58 дек. за 74 дит.

Разом внесено 3734 декларації за 4736 дітей. Крім того внесено 158 декларацій вірів Б. за 183 учнів з домаганням введення української мови навчання в місцевій гімназії.

У. С. Р. Р.

Розміри недороду на Україні.

Голова Радгоскому України Чубар писавши про розміри недороду на Україні так: „Найбільший недорід в округах харківській і купчинській та Харківській, а старобільському і дуганському повітах у Донбасі, в херсонському і дуганському на Одесі, в мейтосонському на Катеринославщині. В цих округах урожай вноситься з середнім 12 пудів на душу населення. В інших губерніях на Полтавщині, Подільську й на Волині від недороду потерпіли окремі села та райони. Згідно з даними центрального статистичного управління на Україні налічується 5 мільйонів душ населення, що потерпіло від недороду. Кожен вати на увагу, що потребу в хлібі для господарства покрити скоротити і доходи випадковими заробтками, то скільки тих, що потребують допомоги, зменшується до 40 проц. значеного числа. Хліба може потребує 2 мільйони сільського населення. Крім того величезно гострою саме тепер перед нами урожаєм. Між голодуючих у величезних округах налічується мільйон дітей до 12-ти років життя. Далі зазначу Чубар, що між постраждалими були різні категорії потребуючих отже так, що потребували хліба, інші кору для худоби, а треті потребували і насіння і хліба для себе. Насілля заготовлювали селі Наркомом і Українським Госбанком. Для охоти худоби везено було скоту-застави зовнішньої, Харкову довозили роблено швидко вивантаження коштів на харчування дітей і організації громадських робіт.
Дітями займався також червоний хрест. Потім видано на ратушну акцію в недорідних околицях 10 мільйонів зотирів тисяч карбованців золотом. Далі підкреслює Чубар, що допомога ця не покрити всіх 100 проц. потреб сільського населення в окремих неурожаї. „Висновки“ з 12. IV. 25).

Приміщення виборчих прав.

Президія ВУЦВК, примірила в виборчих правах „додаток помилування“ колишніх діячів Центральної Ради і членів ЦК УСР, ім. Комішу, Христюка і Степанюка, „бачити“ на увагу бездоганно ро-

Конституційна свобода. Масові особисті ревізії.

Від кількох днів ми є свідками нового, що правда досі у таких розмірах ще небувало експерименту, який переводять органи львівської поліції на українських громадян. Буквально кожна особа, яка виходить з будинку „Прогресу“ (Ринок 10), у якому міститься м. н. Редакція і друкарня „Ціла“, Редакція „Громадського Голосу“, Головна Управа УПТ, Центральний Кооперативний Банк і інші українські інституції, і яка тільки несе в руках портфеля, книжки або якийнебудь маленький авіанот чи клаунок, є наражена.

Такий панок безцеремонно приступав до людей, жадає показання, що таке несеться, затіває до якоїнебудь брами „абу не вувало збіговішка“ (!), забирає книжки або газети та записує (ім'я й адресу! Такий випадок трапився в кількох складах друкарні „Ціла“, редакційним возирим (!), п. Завадським, п. Василем Бобинським і багатьма іншими. За бібліотекарем Наук. Тов. ім. Шевченка, співробітником редакції „Ціла“ п. Вол. Дорошенком (шов такий агент (Собко) аж на Підваді і там приступив до нього, щоб перевести особисту ревізію, після чого забрав один примірник „Ціла“! Агент придерся, що це неконфіскаване число, однак кожному громадянину вільно мати власний один примірник всякого друкованого слова, не то, що газети, купленої ще перед конфіскацією, аби тільки було ясно, що воно не служить для поширення і пропаганди. Тим більше не вільно шиканувати такими дрібницями редакційних співробітників і культурних діячів. Загалом переведення особисті ревізії на основі

боту цих осіб в органах Радвлади, а також і те, що вони остаточно ліквідували своє контрреволюційне минуле“ (Б. В. IV).

Перевибори сільських рад по нитівській округі.

У Перевиборах взяло участь 58,3 проц. заробітчан, перевибрано 328 сільських рад, вибрано 6213 членів, а тім 16 проц. жінок. Членів і кандидатів в члени КП(б)У, вибрано всього 25 проц., комсомольців — 1,8 проц. Відвізків вибрано 50,7 проц. (з попередньої комісії 54 проц.), в тім членів КНС 36,7 проц., середників — 38,4 проц. (раніш 20,5 проц.), робітників та службовців 10 проц. (Б. В. IV).

Всеукраїнський з'їзд рад.

Дев'ятий всеукраїнський з'їзд рад скликається на день 30 квітня до Харкова. На порядку денному стоять такі справи: Звіт з діяльності уряду — Чубар; стан і перспективи промисловості України — Максимов; сільське господарство і землеробство — Дуднік; про червону армію — Егорова; про роботу комісаріату робітничої інспекції — Лебеда; про трохступеневу систему управління — Булат; конституційні справи — Скрипник; вибори.

Вибори в молдавській республіці.

Про вибори в новоствореній Молдавській Республіці до рад наведено в радянських часописах такі цікаві відомості: В багатьох місцевостях виборчі списки складено неправильно. В Григоріопольському районі з 7 тисяч виборців позбавлено виборчого права п'ятсот тисяч за те, що „холоди вони і не куркулі, то і нах куркуліська психологія“. Складали партійні Осередки і Комітети не були приготувані до виборів і виборчою комісією не керували, а мовою того „селян провадили на вибори куркулі, вивчаючи закони виборчих законів“. Показав цього „знання“ має служити хліб наведеного прикладу про позбавлення виборчого права за „куркуліську психологію“. Велика половина членів сільських рад по національності українці. Редакція преса просить не вбачати в цьому, що Молдаване вчилися грамоті за українським і почали себе уважати за українців. Як воно там є, не знаємо, але той факт, що в Молдавській Республіці на виборах перевагу дістали Українці, свідчить, що територія, на якій утворено цю республіку, є українською, а сама та республіка є штучною річчю, потрібною хліба для Великої Румунії, але зовсім зайвою для місцевого населення і шкідливою для українського народу.

звичайної химери. Агента є я демократичній конституційній державі яскраво протиположним актом. В кожному окремому випадку агент мусить виказатися відповідним по-літичним дорученням писної влади.

ОСТАННІ ВІСТІ. Хоростнів у вогні.

В Хоросткові (пов. Тернопіль) вибухла дня 16. IV. пожежа наслідком іскри з полевой кухні граничної сторожі. Сто господарств згоріло, 1000 осіб без даху. На місце приїхав воєвода Завістовскі.

Гінденбург прав. Німеччини.

Офіційний комунікат повідомляє: Гінденбург вибраний президентом німеческої республіки. Вислід голосування такий: Гінденбург 14,639,927 голосів, Маркс 13,740,489, Тальман 1,789,420.

Бріан їде до Лондону.

Французький амбасадор у Лондоні прибув до Парижа і привіз запрошення для Бріана на конференцію в справі гарантійного договору. Стріча Бріана з Чемберленом буде після виборів німеческого президента.

Неспокої в Болгарії.

В Плевні неспокійні люди підпалили будинок гром. уряду, театр і міську бібліотеку. Театр згорів. Шкода: багато мільйонів. Ідуть арештування. Заява той був ділом аграрно-комуністичного заговору.

Вибух Везувія.

З Неаполя повідомляють про вибух Везувія. На думку знавців, то не є правильний вибух, який повторюється в Везувію що якийсь час.

НОВИНКИ.

— Спогади Е. Чикаленка І. ч. одержать лиш ті Вп. передплатники, які до 1. травня аквізують передплату за І. чвертьріччя. Вп. передплатники, які в вищеподаній речинці не заплатять передплату за І. чвертьріччя, тратять з днем 2. травня ч. р. право на безплатний додаток за І. чвертьріччя. Вп. Передплатники, які з різних причин не одержали додатку, а баналиб його мати, тому, що друкується ще 2 і 3 ч. як безплатні додатки за 2 і 3 квартал ч. р. можуть набувати його до 1. Травня ч. р. в адміністрації по ціні 230 зол. з поштовою пересилкою 310 зол. З огляду на малий наклад нинішньої адміністрації на вплив вищевизначеного речення не бере відповідальності за можливе вичерпання накладу.

— Конфіскація. У попередньому числі „Діла“ прокуратор скресив заголовок передової статті та чотири великі уступи з неї, в тому початок і закінчення. Поза тим спирає прокураторський олівць аж на новини п. з. „Хто коли винуватий?“, з якої скресив половину.

— „Соняшна машина“ В. Винниченка. В американських українських часописах з'явився ніхтя, що В. Винниченко робить лаходи, щоб Державне Видання України видало його новий безплатний твір п. н. „Соняшна Машина“. Мабуть у зв'язку з цим заходами на сторінках київського „Більшовика“ з 9. IV. з'явилася простора рецензія на цей твір, написана з Праги. Рецензент, підписаний ініціалами М. П-а каже, що це великий розуміа, бо досить 60 аркушів друку, утопійний роман, однак не такий воляний замістом. Прогідна думка твору — „хто не працює, той не їсть“, та що „тільки власною працею, власним потім здобути найкращий продукт істотам“.

СПОГАДИ

СВГЕНА ЧИКАЛЕНКА Ч. І.

по ціні 3-30 зол.

в поштовою пересилкою 4-30 зол.

Можна набути в Адміністрації „Діла“ та в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка, Львів, Ринка ч. 10. за готівку, післяплатою або за попереднім надісланням грошей. — Для книгарень відомий лист.

хліб“. Мета твору — на введення соняшного наліпного шпекоту, що перетворює весь суспільний устрій, змінює палючу класу та віддає майже безжально владу трудящим. Це роману відноситься в Міжсвітній. Перекладати на українську, перекладу, як і подобає для фантастичного роману, його фавбу, редементніше, що „холоди автор відстає його в місті якучий, він значно виграв би. Величезна більшість у романі — романики — любов, любов, любов... Твір не може мати ніякого виконуючого значення, бо не викладено в ньому жадної органічної здібності пролетаріату...“ але як література для відпочинку — цікавий. Не знаємо, чи це рецензія мала на вігх виходить Державне Виданнямство до видання „Соняшної Мащини“, чи відоміть? З другого боку невідомо нам теж, чи перелік власних манускриптів, п. Яків Оренштайн („Українська Нахажина“) зрештував вже з видання цього твору: як зачували, що на ім'я тій приїждів було до комісії поміж В. Винниченком і п. Олександром.

— Становище в Інституті в науках нацистських мейнліонів. Міністерство внутрішніх справ своїм рескриптом 9. квітня ч. р. відкинуло рекурс д-ра Степана Федюка проти розпорядження з 16 лютого 1922. який унеможливив попередній вибір члена Старост. Інст. На ція підставі львівське відділення розпорядило передати майже Стар. Інституту, який „Управління“ досі „державний комісар“ Третяк, до рук Виділов, „вибраним“ 2 травня 1924 під зорком очей влади (коршук). В суботу ранку дирекція поліції передала формальну переказу з рук „комісара“ Третяка з руки „сенатора“ Тетяка та ще даєм його партійним побратимам: Завені і Савушків. Вулиці польські газети радіють, що Становище в Інституті, одна з найстаріших українських культурних стійок, опинилося у „власних“ руках.

— Нечувана стрілянина у варшавському суді. У Варшаві відбувається велика розправа за шпигунку на користь СРСР. Одного з обвинувачених борони львівський адвокат д-р Гофмейстер-Островскі. В часі атакати прокураторського сидіння поручника Сидюшаків дійшло до гострої перепалки між Островським і сидіном. Обвинувач назвав Сидюшаків прокуратором. На другий день продовжувалося пересудування того самого сидіння. В'я заохотилися так визначено та між таку п'яну дискусію з адвокатом Островським, що той, мовляючи в різноманітні, затінув революцій і стріляв потім рази в напрямі Сидюшаків. Сиділа навіть не рухали. Поодинокий розпоряд перервав і зарядив протримання адвоката в судовій сідлі. По нараді трибуналу проміжок видав розпорядження про арештування адвоката. Події безперечно гетьува і дуже смішні.

Можна бути певним, що адвокат польський патріот не без причини пішов за зброєю, щоб атакати кудю з того, якого назвав прокуратором.

— Велика афера з фальшивування банкових чеків. Вже перод кількох тижнів в Лондоні відкрито на величезні розміри підприємство фальшивування банкових чеків. Жертвою тих чеків фальсифікації узяв великий канадський Банк „Imperial Bank of Canada“, що стратив уже 500 тисяч доларів. На розкритті організації фальшивчиків закликає наслідком ініціатива Англії та Америки. Вони стверджують, що антка тої акції зведе через Лондон, Париж, Берлін аж до Персії. Відкрито, що Пенсільванський Банк навукував ще минулого року торговельні чеки з СРСР, одержав від останнього фальшиві банкові нотки, які як правдиві діставали до лондонської філії названого канадського Банку. Банк ті чеки реалізував на протязі кількох тижнів місцями і не мігхав у них фальсифікати. Із того вибралося видно, до якої міри майстерно вони були підготовлені. Звідси допитується, що адля якого аякдату не містяться до діля з чужими фальшивими. Ціну аферу на їх думку організували більшовики, що так-таки чиним коштує довести зашпигування фінансів капіталістичних країн.

— Сопілка і польський сейм. Останнім часом між польським сеймом і цілком пригоди. Недавно акцій божественний князя із балюкою, що між польським королем в яке знов приходить залотувати до дути подібну владотворенню подію. До дути якийсь князь Філіпчик і почав останній акцій акравати на спільній інтервенті соймової служби не сплила того злого кошту, аж однієї зсідли його

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

ГАРДЕРОВА для ДАМЬ, ПАНИОЧОК І ДІТЕЙ
як також вибагливо білля.
Айзенберг, Львів, Ягайлонська 11 а.
1733

випросягти зі собою та заохочувати
них. Філічак відав на поліції, що він
працював за коновою дати в соїм вілках
концертів тому, бо соїм злихав себе до
тепер дуже немужикатим. Поліція не
позволила в теоджені про немужикатим
соїм та посадила Філічак в тор-
му, щоб за той час зібрати білля дачі
про дотого інструктора від соїмової
музики.

— Клопіт зі спадком. В Америці по-
мер львівський емігрант Копер, а похо-
дження нібито Польк. Лиши вна підвочу
хвилюючи на суму 313 тисяч доларів, ви-
ставив на ім'я Л. Каски. Польський кон-
султ з Нью-Йорку звернувся до львів-
ської поліції, щоб вона випустила родичку
помершого, хий прийшла б та сума. Не-
бішак не лиши нікого заповіту. Львів-
ська польська преса женться вже напе-
ред, чи поліція алається відшукати бодай
якого далекого сювка Копера, що ді-
став би повну змогу стати музикантом-мільо-
нером.

— Прогноза на літо. Американські
метеорологи заповідають, що літнє літо
має бути холодне. Воно буде ката-
дувати соїм атмосферичним умовинами
літо з 1916 р. Чи не мала би бути ком-
пенсація за теплу зиму? На шасті, мете-
орологи вже не раз помилялись.

— Рин монет. У цьому 1925 році від-
крито вже три монети. Оліу з них від-
крито дня 23. березня в Кімі. Надіють
вона до монет т. зв. восьмої величини;
другу відкрито дня 24. березня в полу-
дній Африці; а третю відкрито недалеко
польської австроном Оліу у Кракові.
Фізіоміська Академія Наук не повірила
Оліуш, що він Польк і зробила його
Доким. Видно в Паркі вже вкато лег-
ковають польську науку і польських
вчених.

Студентські справи.

Важка для студіюючих в Данцігу.

Пригадується товаришам, студентам
данцигської політехніки, що ретинське ви-
шество подане про зменшення чи звільнення
ніх оплат (Honorarium) мусять бути
згідно з рішенням сенату, внесені до дня
1 мая п. п. До подання мусить бути за-
лучені — як і попереднього семестра — 1)
свід. діяльності (Leistungsbildung), та 2) сві-
дствового стану (Vermögenszeugnis). Фор-
муляр, головною формуляром 2), який мусить
бути готом, укладом потверджений, можна
безплатно одержати просто з секретаріату
техніки, або і через наш Союз за налі-
санням пошти. За Союз Українських сту-
дентів „Основа“ в Данцігу: О. О. Онісько,
п. о. голова, Вол. Гавлак в. о. секретаря.

З українського життя на чужині.

Шевченківське свято у Варшаві.

(Від власного кореспондента.)

Варшава 20. квітня.

Кожного року варшавська колонія у-
країнських політичних емігрантів урочисто
обходить у квітнібуди з великих сал
вольської столиці Шевченкове свято і в
цей день широко відзначає свої квері асим
без ріжнич національної чи релігійної. Від
вона завжди своїми гостями і платні за
хліб не бере. У цьому році довелось об-
ходити національне свято якраз на перший
день українського Великдня, бо раніш
не міг прийти до Варшави Наддніпрян-
ський хор п. Д. Котка, що насково по-
годились безплатно відігравати на святі
кілька пісень на слова Шевченка.

Сала варшавської консерваторії, де в
цяому році відбувся концерт, присвячений
пам'яті Великого Кобзаря, була до краю
переповнена, — багатьом доводилось стоїти.
Ревір відкритий вступним словом д. О. Са-
дівського. Він підкреслює велике значення
в сучасній мист. слав'я, що його сам
великий поет поставив на сторожі „матих
отих, рабів німчих“, а потім характеризує
Шевченка не тільки як геніального
поета українського, але і як великого поета
слав'янства, і захилив міриво його про
славянське братство („Щоб усі Слав'яне
стали добрими братами і силами сонця
праху!“). Проф. П. Зайон в своїм рефе-
раті заснував український месіаїзм в твор-
рах Шевченка та відродження цього ме-
сіаїзму в сучасній Великій Україні. На
доказ він навіз чимало цікавих інформацій,
одержаних з різних місцевостей Наддні-
пряччини.

Самі собою зрозуміло, що найбільший
успіх мав хор Д. Котка.
Роздане на українське національне свято

ЕЛІТЕ

вул. Леґіонів 27. I. п.

Світлові продукції модних танців

якщо не шоденно

від 16. ц. м.

Славна румунська трупа

Елегантний фаміліїний

ДАНЦІНГ

1810 3-3

Вступільний. Казнова оркестра.

Богатий і дешевий буфет, па-
рануски і напитки першорядні.

ЕЛІТЕ

вул. Леґіонів 27. I. п.

в цьому році не прибули, а якраз таки
якусь даму, котра вважала потрібним в
голос завити, що „прішла бесплатно по-
слушати залков“. Щоб не робити скам-
ладу, якабу даму залишили в салі, хоч
варто було її випроводити. О. п.

З судової салі.

Поліція на ліві обвинувачених.

У львівському карному суді при вул. Ба-
терія ч. 36 розпочалась 24. квітня п. р.
розправа проти поміща Антона Лопатія,
Карола Луїса і Дмитра Чесменяна. Об-
винуваченим закладають злочин важкого
ушкодження тіла з § 157 к. з. і з § 331 к.
з., якого всі допустились дня 4. липня 1923
р. в Куликів на українському саджанові
зі села Дайбоніж, жовківського повіту,
Стефанів Вихованьчій.

Розправа велась перед однією суд-
дею Рупном, Польша борочить адвокати
д-р Роллер і д-р Александрон. Пошко-
дженого заступає адвокат д-р Глупше-
вич. Обвинувачує прокуратор Яніш.
Справа дуже проста. Поліція Черне-
чан стріла у Куликів Стефана Вихован-
ча, що пів на продаж дубова колоду. Без
нікої причини вчепився його та заарешту-
вав буцімто за те, що дубова колода не
його а козака. На це в нього не було
ніяких доказів ні навіть доносів. Агент-
ського запровадив на постріл у Кули-
ків. Там усі троє вгорі назвали збили його
карабінником прикладами, аломили прав-
ий обійчик, помиривали волосся і побоя-
ли довели до того, що Вихованьчій описав
лічесь від побоя аж три тижні в шпиталі.
Крім того втратив на довгий час спро-
можність праці. Подія зайшла в самі жи-
ва — отже найгорячіший час праці.

При переслухання свідків оборона по-
ділля намагалась зробити з пошкодowa-
ного Вихованьча анаурини і бангати. Та-
ким чином намагалась вона ослабити про-
суду поліції. Згідно з тою львівською по-
ділля мали би право бити та доводити ко-
сти анауриниам тоді, коли вони опинялись
безбронними у їхніх руках. Та в дано-
му випадку не мається до діла з банди-
том а зі зовсім порядним і статочним
українським саджаном.

Прокуратор, який обвинувачує поліцію,
поставив вносек, щоб розправа припини-
ти аж до хвилі, коли закінчиться проти
Ст. Вихованьчій зовсім інша не маю-
ча ніякого відношення до даного діла
справа у Жовків. По спротиві обор. д-ра
Глупшевича, який вказав суперечність
такого внеску зі законом процедури, про-
куратор спростував свій вносек у тому
направі, що закінчився за відлучення роз-
права до хвилі, коли суд одержить по-
тобні акти зі Жовкви відносно особи
Вихованьчій.

Суддя прийняв вносек прокуратора, але
перед відлученням згадав ще переслу-
хання трьох свідків. Одна з них, що мав
свідчити на користь поліції, Броніслава
Бенчик нічого корисного для них не зі-
знав. Для другі і то брат пошкодженого
Федь Вихованьчій і Андрій Кушміт визна-
ли все на користь пошкодженого Вихо-
ваньчій. На цьому розправу пошкоди-
чено. Швидко все таки, який буде висід
відмовної розправи.

В БАРІ наварні уділової „ПЕКЕЛКО“

Львів — вул. Пенівська ч. 2.

Щоденно елегантний танкінг при знаменитій оркестрі. — Продукції пар-
шорядних артистичних сил. — Це тинна нова програма.
Спеціальність: Монна в машинах. Буфет, горяча кухня і напитки.

На допомогу „Голодному Селу“

внесли в золотих в місяці квітні: В ІКАЗ 3-4.

О. д-р Василь Левинський — Перемишль
20, Іван Сорогота — Бєлґавіха 5, Василь
Дувало — Львів 20, Теофіл Рибачевський
— Мости вел. 33, А. Коршійський — Ва-
шала 5, д-р Омелья Царевич — Тарнів 10,
І. І. (одина) полков. Віра Трусович — Лис-
енів 10, Михайло Гікавий — Загопана 5,
Теодор Грешак — Станіславів 5, Персонал
друкарні „Шко“ 50 і безплатний друг а-
фіша, о. Іван Жарський — Гладно 10, д-р
Теодор Сохотський — Ст. Самбіо 10, Е.
і М. Янів — Гімаїні 5, д-р Ст. Федак —
Львів 100, д-р Іван Вережнийський — Львів
30, Петро Луп — Знесіння 100.

Львів, дня 24. квітня 1925 р.

В чеських королах зложили

Вш. Базар Антія 25, Ховевіч Михайло
25, Володиславський Петро 15, Яніш Ми-
кола 16, Марія Дмитро 10, Н. Н. 25, Ми-
хилевич Роман 5, Милоск Василь 15, Коти-
люк Іван 5, Віглаский 3, Пеленський
Волод. 5, Моспанюк А. 5, Поддальний
Ст. 50, Зіньків І. 50, Дубів В. 15, Проко-
пів М. 5, Платіський М. 10, Савошничий
А. 15, Решетко І. 10, Стефанівський Р.
10, Шаша А. 250, Шевчак О. 250,
Шкавко А. 5, Зейський 15, Василен-
ський 3, Полатонський І, Мисюк Теодор
5, Місюра І, Вэрвон І, Залушкий 5, Лу-
чина 10, Гуленюк О. 10, Хомишин Над. 5,
Вонюк Ю. 10, Ясенюк Ст. 5, Вілж Нестор
10, Кушій Ст. 10, Кушечий І. 10, Чойів 10,
Кривій 5, Каміньський І. 6, Яворський О.
10, Н. Н. 25, Івашко І. 5, Літинський
25, Калічак 3, Голішин 5, Федоренко Іван
10, Петрович Ол. 10, Вілжський Волод. 5,
Вілжський Ол. 10, Коробейко Ів. 10, Бод-
ник Дмитро 5, Літинський нечиткий 10, Ховс-
чук Мих. 25, Бабік Петро 15, Антоном
Ю. 2, Ольшавський О. 5, Глюз Омелья
20, Котик В. 10, Чинак Гресь 5, Черков-
ний 15, Сюсар 15, Кіт Петро 5, Іж. Лі-
тинський А. 50. — Разом 756 Кч. (Сінсот
пятьдесятять корон чеських).

Дрібні оголошення.

ДЯК іспитований, з темеровим голосом,
д. правий ділгент, пошукує посади. —
Ласкаві оголошення: Уряд парохії Сінєць-
Бенчик. 1850 2-2

До яничайу діл на провінції. Зголоше-
ня: Яшко Вуйцк, Митомонні п. Шя-
реш. 1854 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

АДВОКАТ

Д-р Ярослав Крижановський

1852 веде адвокатську канцелярію 2-3

в Станіславові

вул. Голуховського ч. 20.

НА СПЛАТИ

поручаю П. Т. Адвокатам, Іншімрам.

1762 Урядникам і іншим 7-7

ВЗУТТЯ всякого рода.

Мікадо, Академічна

Ч. 20.

РЕСТАВРАЦІЯ ГИГІЕНА

ЯРСЬКА КУХНЯ

Львів, вул. 3. Мая ч. 10. Телефон 20-94.

По цілковитім відреставруванню і заангажуванню
— нових кухонних сил знову відкрита. —

поручає

СНІДАННЯ — ОБІДИ Мені 1-40 — ВЕЧЕРІ

Спеціальність: Великий вибір ярьських страв на свинім масні.

Приймається абоненти.

де редакція відповідає О. Костин.

Видав. Видавничої Спідки „Шко“.

З друкарні Видавничої Спідки „Шко“, Львів. Ринок ч. 10.